

امروزه حضور فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در تمامی جنبه‌های زندگی بشر سایه گسترانیده است. بسیاری از مفاهیم و اشیاء سنتی در محیط الکترونیکی، ویژگی‌های تازه‌ای را همراه با خصوصیت‌های قبلی خود به دست آورده‌اند. یکی از مهم‌ترین کالاهای فرهنگی که از گذشته دور شکل‌های مختلف و متفاوتی را با توجه به محیط خود کسب کرده، کتاب است. اگر به گذشته‌های دور بنگریم، کتاب‌ها از الواح گلین به الواح طوماری، سپس به الواح چرمین تبدیل شدند و در نهایت، اختراع تاریخ ساز چاپ به وسیله گوتنبرگ، نقطه عطفی در تولید کتاب به شکل کاغذی بود. هم‌اکنون در عصر فناوری اطلاعات و ارتباطات، شاهد حضور کتاب در محیط الکترونیکی بر روی محمل‌های گوناگون و در مدل‌های متنوعی هستیم. کتاب الکترونیکی همانند دیگر اعضای خانواده خود، نظیر مجله الکترونیکی، نقشه الکترونیکی و روزنامه الکترونیکی، در بردارنده خصوصیت‌ها و ویژگی‌های مخصوص به خود است. به علاوه، ناشران و تجمیع‌کنندگان مختلفی نیز هم‌اکنون در عرصه نشر الکترونیکی در حال پیشرفت و پیشبرد خصوصیات کتاب الکترونیکی و کاربرپسند کردن آن هستند. یکی دیگر از ذی‌نفعان کتاب الکترونیکی در کنار کاربران، نویسندگان، ناشران و تجمیع‌کنندگان، کتابخانه‌ها هستند که به فراهم‌آوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات کتاب‌های الکترونیکی می‌پردازند.

به دلیل فقدان کتاب جامعی در حوزه کتاب الکترونیکی و نیز با توجه به رشد و پیشرفت‌های روزافزون این حوزه در داخل و خارج از کشور، فقدان روش‌های اصولی نشر این گونه کتاب‌ها از سوی برخی افراد، عدم آشنایی و یا آشنایی نسبی خوانندگان با کتاب الکترونیکی، تألیف کتابی در زمینه کتاب الکترونیکی ضروری است. به نظر می‌رسد کتاب حاضر نخستین کتاب به زبان فارسی با موضوع کتاب الکترونیکی باشد. هریک از بحث‌هایی که در این کتاب آمده است، خود می‌تواند به عنوان کتاب مستقلی به رشته تحریر درآید. پیشنهاد می‌شود، پژوهشگران ابعاد مختلف کتاب الکترونیکی را بررسی کنند و همگام با پیشرفت‌های صنعت نشر کتاب الکترونیکی در جهان، گام‌های نوی در این زمینه بردارند. مخاطبان اصلی این کتاب دانشگاهیان، پژوهشگران و سایر علاقه‌مندان به کتاب و فرهنگ کتاب حاضر هستند.

کتاب به زبانی ساده در شش فصل تنظیم شده است. در فصل اول مفهوم کتاب الکترونیکی، سیر تحول کتاب الکترونیکی، تفاوت کتاب الکترونیکی با کتاب کاغذی و انواع کتاب‌های الکترونیکی با رویکردی انتقادی بررسی شده است. در فصل دوم ویژگی‌های کتاب الکترونیکی نظیر قابلیت جستجو، قابلیت تعامل و برخی از مهم‌ترین مشکلات و کاستی‌های کتاب الکترونیکی نظیر حق مؤلف مورد بحث قرار گرفته است. در فصل سوم سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای مرتبط با کتاب الکترونیکی به منظور تولید، نشر و استفاده از آن، بررسی شده است. فصل چهارم درباره ابعاد مختلف تولید و توزیع کتاب الکترونیکی با در نظر گرفتن سهمیه‌داران این حوزه، یعنی ناشران و تجمیع‌کنندگان بحث شده است. در فصل پنجم، با توجه به اهمیت نشر کتاب‌های الکترونیکی مناسب برای استفاده کاربران، فرایند ارزیابی کتاب الکترونیکی مورد بررسی قرار گرفته و مهم‌ترین پروژه‌های انجام‌یافته در این زمینه معرفی شده است. در فصل ششم نیز عملکردهای مرتبط با کتابخانه و نیز کتابداران در خصوص کتاب الکترونیکی نظیر مجموعه سازی، سازماندهی، اشاعه و مدیریت اطلاعات بررسی شده است.

به منظور سهولت در یافتن کلیدواژه‌ها و موضوعات مورد نظر در متن کتاب، نویسندگان نمایه‌ای موضوعی تهیه کرده‌اند که در بخش پایانی کتاب آمده است. در پایان از همه خوانندگان که وقت ارزشمند خود را به مطالعه این کتاب اختصاص می‌دهند، سپاسگزاریم و از آنان می‌خواهیم که نگارندگان را از پیشنهادها و سازنده خود بهره‌مند سازند.